

T21.07262
14 oktober 2021

Tafeltjesavond Begroting 2022-2025 “Verantwoord overdragen”

Technische toelichting

Manus Twisk (teammanager Financiën)

Agenda (1)

Vooraf

- Technische toelichting → doel: beantwoording van technische vragen
- Begrotingsboek is fors van omvang (286 pagina's) → maar ook toegankelijker
- Separate raadsbrief over motie inzet kapitaaldekkingsreserve → is cijfermatig verwerkt in de begroting

en nu ...

- Presentatie van financiële beeld met als referentiekader Kadernota 2022

Agenda (2)

Bespreekpunten

- Van kadernota naar begroting → nieuwe context vraagt om nieuwe afweging
- Veranderingen/nieuwe inzichten (van technisch naar bestuurlijk):
 - verwerking besluitvorming kadernota
 - technische mutaties
 - nieuwe externe informatie o.a. vanuit Rijk
 - meer zicht op autonome ontwikkelingen → van inschattingen naar ramingen
 - opgaven → taakverzwaringen, groei en uitvoering ambities
- Nieuwe integrale afweging: hoe ziet het financiële beeld er nu uit?
- Financiële risico's: negatief en positief
- Nabranders

Recapitulatie Kadernota 2022

- Voorbereidingstraject waarbij Raad uitvoerig is meegenomen (motie “Proces bezuinigingsscenario’s 2021 starten voor kadernota” (M2020-017) met onder meer werkdocument Totaaloverzicht Begrotingsknoppen)
- Cijferbeeld Kadernota is door college vastgesteld op 20 april jl.
- Raadsbehandeling Kadernota op 8 juli jl. met het volgende financiële beeld:

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Structureel begrotingssaldo (tevens beginstand begroting 2022)	-/- 2.537	-/- 2.349	-/- 3.669	-/- 5.795
Ombuigingen	2.527	2.677	2.777	2.777
Structureel begrotingssaldo na ombuigingen	-/- 10	328	-/- 892	-/- 3.198

Van kadernota naar begroting (1)

De op 20 april jl. vastgestelde cijfers vergden actualisatie omdat er (onvoorziene) veranderingen of nieuwe inzichten zich voordeden:

- Verwerken kadernota besluitvorming → amendement gehandicaptenparkeerplaats
- Technische mutaties → structurele effecten Zomerrapportage, doorrekening MIP, actualiseren P-begroting incl. doorbelastingen
- Nieuwe externe informatie → effecten Meicirculaire, dividend Stedin, compensatie Jeugdgelden mag structureel worden ingezet
- Sociaal Domein → (1) Realistisch begroten: betere ramingen autonome ontwikkelingen zoals WMO, Participatie/BUIG (was PM in kadernota) en Jeugdzorg
(2) Veranderopgave Sociaal Domein: investeren in beheersing (vereist door Rijk)

Van kadernota naar begroting(2)

- Taakverzwaringen en wettelijk verplichtingen → Archiefwet, Omgevingswet, kosten verkiezingen zijn naar hun aard structureel
- Lansingerland groeit/uitvoering ambities → borgen veilige informatievoorziening, strategische opgaven en solide ondersteuning

Heeft geleid tot een nieuwe integrale afweging:

- Oplossen van de opgaven waar we nu voor staan
- Noodzakelijke investeringen niet uitstellen
- Het motto is “Verantwoord overdragen”
- Met ruimte om aantal pijnlijke ombuigingen terug te draaien → ca 25%
- Dan resteert een licht positief structureel begrotingssaldo vanaf 2022, maar ... tekorten in 2023 en 2024 lopen op, tekort in 2025 is niet groter dan bij kadernota

Besluitvorming kadernota

- Amendement: gehandicaptenparkeerkaart

	2022	2023	2024	2025
Gehandicaptenparkeerkaart	-/- 27.000	-/- 27.000	-/- 27.000	-/- 27.000

Technische mutaties na kadernota

- Structurele effecten technische mutaties n.a.v. Zomerrapportage 2021:

	2022	2023	2024	2025
Diverse technische bijstellingen n.a.v. de Zomerrapportage 2021	-/- 499.000	-/- 384.000	-/- 567.000	-/- 572.000

- Actualisering MIP:

	2022	2023	2024	2025
Doorrekening MIP	466.000	337.000	46.000	570.000

- P-begroting, inclusief doorbelastingen:

	2022	2023	2024	2025
Loonkostenbegroting, inclusief doorbelastingen	125.000	219.000	1.239.000	1.602.000

Nieuwe externe informatie

- Mutaties Gemeentefonds/Meicirculaire 2021:

	2022	2023	2024	2025
Effecten meicirculaire 2021 (vrij besteedbaar)	101.000	-/- 873.000	-/- 1.442.000	-/- 785.000
BTW-Compensatiefonds (100%)	520.000	520.000	520.000	520.000
Compensatie Jeugdgelden (ook onderdeel van ontwikkelingen SD)	4.006.000	3.325.000	3.121.000	2.877.000
Reeds ingeboekte stelpost compensatie Jeugdgelden	0	-/- 869.000	-/- 869.000	-/- 869.000
Effecten septembercirculaire 2021	PM	PM	PM	PM
Herijking gemeentefonds (nog geen formele besluitvorming)	0	PM	PM	PM
Totaal mutaties gemeentefonds, incl. compensatie Jeugdgelden	4.627.000	2.103.000	1.330.000	1.743.000

- Kapitaalinjectie Stedin, dividendinkomsten:

	2022	2023	2024	2025
Kapitaalinjectie Stedin	185.000	386.000	386.000	386.000

Ontwikkelingen Sociaal Domein

- Nieuwe ontwikkelingen en bijgestelde inzichten Sociaal Domein:

	2022	2023	2024	2025
Realistisch begroten – Jeugd	-/- 1.064.000	-/- 1.453.000	-/- 1.648.000	-/- 1.599.000
Realistisch begroten – WMO	-/- 208.000	289.000	1.032.000	438.000
Realistisch begroten – Participatie/BUIG	-/- 465.000	-/- 286.000	-/- 298.000	-/- 231.000
Veranderopgave Sociaal Domein	-/- 657.000	-/- 700.000	-/- 700.000	-/- 700.000
Monitoringsopgave Sociaal Domein	0	-/- 50.000	-/- 50.000	-/- 50.000
Subtotaal noodzakelijke opgaven Sociaal Domein	-/- 2.394.000	-/- 2.200.000	-/- 1.664.000	-/- 2.142.000
Compensatie Jeugdgeden	4.006.000	3.325.000	3.121.000	2.877.000
Reeds ingeboekte stelpost compensatie Jeugdgeden	0	-/- 869.000	-/- 869.000	-/- 869.000
Totaal resterend voor de algemene middelen	1.612.000	256.000	588.000	-/- 134.000

- NB Dit zijn de mutaties t.o.v. wat er reeds in de kadernota is opgenomen

Opgaven

- Effecten taakverzwaringen, groei en uitvoering ambities:

	2022	2023	2024	2025
Veilige informatievoorziening, digitale dienstverlening en basisregistraties	-/- 800.000	-/- 800.000	-/- 800.000	-/- 800.000
Strategische opgaven en solide ondersteuning	-/- 647.000	-/- 647.000	-/- 647.000	-/- 647.000
Verkiezingen	-/- 122.000	-/- 122.000	-/- 125.000	-/- 125.000
Overige claims (gladheidsbestrijding, onregelmatigheidstoeslag en bewegingsonderwijs PO)	-/- 242.000	-/- 242.000	-/- 242.000	-/- 242.000
In begroting opgenomen budgetten voor groei als dekking	600.000	600.000	600.000	600.000
Inzet reserve kapitaallasten n.a.v. motie Kapitaaldeckingsreserve	45.000	45.000	295.000	542.000
Overige dekking	-/- 24.000	-/- 72.000	64.000	141.000
Totaal aan opgaven	-/- 1.190.000	-/- 1.238.000	-/- 852.000	-/- 528.000

Ombuigingen vanuit de kadernota

- In de kadernota zijn er per beleidsterrein ombuigingen voorgesteld:

	2022	2023	2024	2025
Algemene dekkingsmiddelen	1.100.000	1.100.000	1.100.000	1.100.000
Dienstverlening	246.000	246.000	246.000	246.000
Veiligheid	100.000	100.000	100.000	100.000
Sociaal Domein	375.000	525.000	625.000	625.000
Openbare Ruimte	350.000	350.000	350.000	350.000
Economie	140.000	140.000	140.000	140.000
Duurzaamheid	216.000	216.000	216.000	216.000
Totaal ombuigingen Kadernota	2.527.000	2.677.000	2.777.000	2.777.000
Kapitaalinjectie Stedin (gerealiseerd)	-/- 400.000	-/- 400.000	-/- 400.000	-/- 400.000

NB de kapitaalinjectie bij Stedin is gerealiseerd en de extra dividendinkomsten zijn verwerkt in het meerjarig begrotingsaldo

Vervallen ombuigingen vanuit de kadernota

- Om technische redenen zijn een aantal ombuigingen niet mogelijk
- En bestuurlijke afweging om een aantal ombuigingen terug te draaien
- Betreft per saldo meer dan 25% van ombuigingen uit de kadernota

	2022	2023	2024	2025
<u>Technisch onmogelijk:</u>				
Functie Economie (per 2023 reeds wegbezuinigd)	0	-/- 92.000	-/- 92.000	-/- 92.000
Informele PGB's (gerechtelijke uitspraak)	-/- 100.000	-/- 100.000	-/- 100.000	-/- 100.000
<u>Bestuurlijke afweging:</u>				
OZB Woningen terugdraaien	-/- 200.000	-/- 200.000	-/- 200.000	-/- 200.000
Duurzaamheid terugdraaien	-/- 216.000	-/- 216.000	-/- 216.000	-/- 216.000
Sluiten Snip gaat niet door	-/- 30.000	-/- 30.000	-/- 30.000	-/- 30.000
Totaal vervallen ombuigingen	-/- 546.000	-/- 638.000	-/- 638.000	-/- 638.000

Bijgesteld structureel begrotingssaldo

De aanpassingen na kadernota leiden tot een nieuw structureel begrotingssaldo:

	2022	2023	2024	2025
Begrotingssaldo kadernota zonder ombuigingen	-/- 2.537.000	-/- 2.349.000	-/- 3.669.000	-/- 5.975.000
Besluitvorming kadernota	-/- 27.000	-/- 27.000	-/- 27.000	-/- 27.000
Technische mutaties na kadernota	92.000	172.000	718.000	1.600.000
Externe ontwikkelingen, excl. compensatie Jeugdgelden	806.000	33.000	-/- 539.000	170.000
Ontwikkelingen Sociaal Domein, resterend voor de algemene middelen	1.612.000	256.000	588.000	-/- 134.000
Opgaven	-/- 1.190.000	-/- 1.238.000	-/- 852.000	-/- 528.000
Ombuigingen kadernota excl. Stedin	2.127.000	2.277.000	2.377.000	2.377.000
Vervallen ombuigingen kadernota ca 25%	-/- 546.000	-/- 638.000	-/- 638.000	-/- 638.000
Bijgesteld structureel begrotingssaldo	+ 337.000	-/- 1.514.000	-/- 2.042.000	-/- 3.155.000

Structureel begrotingssaldo kadernota vs. begroting

	2022	2023	2024	2025
Structureel begrotingssaldo kadernota	-/- 10.000	+ 328.000	-/- 892.000	-/- 3.198.000
Structureel begrotingssaldo begroting	+ 337.000	-/- 1.514.000	-/- 2.042.000	-/- 3.155.000

- In kadernota voor 2022 structureel sluitende begroting → nu structureel overschot
- Tekorten in 2023 en 2024 zijn echter groter geworden
- Tekort in 2025 nagenoeg idem gebleven
- Als meer ombuigingen in 2022 worden teruggedraaid → grotere tekorten vanaf 2023

Risico's en onzekerheden (niet verwerkt in begroting)

Nadelig risico's:

- Effecten herijking gemeentefonds: zéér fors, totaal € 69 per inwoner nadelig
→ herverdelingseffect gemaximeerd op € 60 per inwoner, trapsgewijs over 4 jaar vanaf 2023
→ nadeel van € 1 mln. in 2023, € 2 mln. in 2024, € 3,1 mln. in 2025 en € 4,2 mln. in 2025
- BTW-Compensatiefonds is als baat geheel ingeboekt (géén behoedzaamheid)
- Lansingerland is groeigemeente: nog niet geanticipeerd op toenemende kosten in latere jaren

Voordelig risico's (afhankelijk van besluiten nieuwe kabinet):

- Restant van de compensatie Jeugdzorg 25% vanaf 2023
- Afschaffen (?) of verdere bevrozing (?) opschalingskorting vanaf 2023

Nabranders

Diverse moties zijn verwerkt in de begroting:

- Begroting en keuzes inzichtelijk op 2 A4tjes (M2020-013)
→ zie Financieel overzicht begroting (p. 7 e.v.)
- Voorstel inzet kapitaaldekkingsreserve (M2021-024) → aparte raadsbrief
- Planning & controlcyclus (M2019-034)
→ graag aandacht voor bijlage “Nieuw format begroting” (p. 227)

Handreiking “Verduidelijking structurele en incidentele baten en lasten”

- Onderdeel Gemeenschappelijk Financieel Toetsingskader provincies vanaf 2022
→ minder ruimte om lasten als incidenteel te kenmerken (bijv. kosten verkiezingen): dus er blijft structurele dekking (baten) nodig!
- Septembercirculaire 2021 (met consequenties voor de uitvoering 2021 en de begroting 2022 en verder) → volgende week aparte informerende raadsbrief